

Sygn. akt VI Ga 149/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Beata Hass – Kloc (spr.)

SO Marta Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 11 sierpnia 2016 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: S. K.

przeciwko: (...) S.A.

w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu
V Wydziału Gospodarczego z dnia 11 lutego 2016 r., sygn. akt V GC 420/14

I. oddała apelację,

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz powoda S. K. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI Ga 149/16

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 11 sierpnia 2016 r.

Powód S. K. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) SA w S. kwoty 6.248,40 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania. Wywodził, że wynajął samochód zastępczy poszkodowanemu w zdarzeniu drogowym E. R., którego pojazd został uszkodzony w kolizji z pojazdem ubezpieczanym przez pozwanego. Poszkodowany dokonał cesji swojej wierzytelności o zwrot kosztów najmu na powoda a ten wezwał pozwanego do zapłaty należnej mu kwoty, spotkał się jednak z odmową i stanowiskiem, iż roszczenie jest nienależne.

Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości. Zakwestionował długość trwania najmu i wysokość stawki czynszu jako nie odpowiadającą średniej rynkowej stawce czynszu najmu pojazdów klasy, do której należał pojazd uszkodzony.

Wyrokiem z dnia 11.02.2016 r. V GC 420/14 Sąd Rejonowy w Rzeszowie w pkt I zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.248,40zł z ustawowymi odsetkami od dnia 7 stycznia 2014r. i w pkt II od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.593,00zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił i wskazał, że w dniu 19 czerwca 2013r. E. R. uczestniczył w zdarzeniu drogowym w wyniku którego jego samochód marki A. (...) nr rej (...) uległ uszkodzeniu, sprawca był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) SA Samochód poszkodowanego zarejestrowany był na nazwisko jego małżonki, która upoważniła go do czynności związanych z wynajęciem innego pojazdu. W dniu 2 lipca 2013r. E. R. zawarł z S. K. prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) w M. umowę najmu pojazdu F. (...). Poszkodowany korzystał z auta zastępczego przez okres

2 - 19 lipca 2013 tj. 17 dni. W okresie obowiązywania umowy nie posiadał innego pojazdu, którym mógłby zastąpić pojazd uszkodzony, zawarcie umowy najmu było niezbędne i celowe z uwagi na zamieszkiwania na obrzeżach miasta K. i konieczność dojazdu do pracy lub lekarza z małym dzieckiem w wieku 2,5 roku oraz brak komunikacji miejskiej umożliwiającej takie dojazdy. Koszt korzystania z pojazdu zastępczego wyniósł 6.248,40 zł brutto t.j. kosztą podstawienia i odbioru pojazdu wynajmowanego oraz koszt korzystania z niego przez 17 dni po stawce 200,00 zł netto – 246,00zł brutto. W dniu 2 lipca 2013r. zawierając umowę najmu pojazdu zastępczego poszkodowany dokonał również cesji wierzytelności do (...) SA o zwrot całości kosztów najmu na rzecz powoda. Szkoda w pojeździe poszkodowanego została zakwalifikowana w dniu 29 czerwca 2013r. jako całkowita, o czym został on poinformowany pismem

z dnia 18 lipca 2013r. Powód bezskutecznie wystąpił do pozwanego o zapłatę odszkodowania objętego cesją.

Sąd Rejonowy wskazał, że według cennika powoda aktualnego w dniu zawarcia umowy najem na okres powyżej 14 dni w przypadku pojazdu klasy D jak uszkodzony pojazd poszkodowanego to kwota 200 zł. netto. Średnia dobową ceną najmu pojazdów klasy D w okresie trwania umowy zawartej przez poszkodowanego wyniosła 196 zł a ceny wahały się w różnych wypożyczalniach pomiędzy 160 zł a 250 zł brutto w zależności od wypożyczalni i modelu samochodu. W ocenie Sądu nie można stwierdzić, że istnieją zależności pozwalające na przyjęcie, iż ceny najmu stanowiące podstawę do ustalenia ceny średniej są zawyżone lub zaniżone a dla ustalenia faktycznej ceny należy wziąć pod uwagę także koszt usług dodatkowych. Dodatkowe koszty są generowane w przypadku niestandardowych potrzeb lub zachowań klienta wypożyczalni jak np. wypożyczenie fotelika dla dziecka lub podstawienie albo zwrot pojazdu w innym miejscu niż standardowe miejsce wydawania pojazdów. Każda z wypożyczalni nalicza dodatkowe opłaty za co najmniej część z dziesięciu pozycji ujętych w opinii biegłego, ceny te są różnej

ale porównywalnej wysokości przy czym podkreślenia wymaga to, że w kwocie objętej pozwem zawiera się wprawdzie koszt podstawienia i odbioru samochodu przez powoda jednak nie była to okoliczność kwestionowana przez pozwanego jako stanowiąca nadmierny lub nieuzasadniony składnik kosztów. Stawka powoda choć w porównaniu do stawek przyjętych przez biegłego

do ustalenia średniej ceny pojazdu mieszcząca się w górnych granicach porównywanych cen nie była w porównaniu do nich rażąco wygórowana – wśród przyjętych do porównania funkcjonowała stawka wyższa – 250,00 zł. podkreślić trzeba, że stawki przyjęte jako podstawa do sporządzenia opinii zostały zebrane w tym celu przez biegłego na rynku kilku miejscowości pozostających w oddaleniu od siebie o kilkadziesiąt kilometrów, poszkodowany

nie jest obowiązany do poszukiwania wypożyczalni najtańszej korzysta z tej o której wie lub z której ze względów logistycznych jest mu najłatwiej skorzystać, tylko koszt najmu rażąco wyższy od średniego poziomu na rynku uzasadniałby odmowę refundacji poniesionych kosztów najmu pojazdu. Porównanie ceny 246,00 zł ze średnią ceną rynkową 196,00 zł przy najwyższej ustalonej na rynku 250,00 zł i najniższej 160,00 zł prowadzi do wniosku, że cena zaakceptowana przez pozwanego nie była rażąco wygórowana oraz iż w tym czasie na rynku dawały się dostrzec znaczne różnice w cenach – ich rozpiętość była bardzo duża. W przekonaniu Sądu wnioski o tym, że cena zaakceptowana przez poszkodowanego była rażąco wygórowana byłby uzasadnione gdyby odbiegała ona w sposób zauważalny od innych cen wynajmu tej klasy samochodów funkcjonujących na rynku – jak już wskazano sytuacja taka nie ma miejsca gdyż oferowane były samochody analogiczne w cenach porównywalnych.

W toku postępowania pozwany kwestionował również okres w jakim samochód był wynajmowany wskazując, że skoro 27 czerwca 2013r poszkodowany poinformowany został o wystąpieniu szkody całkowitej to dalsze wynajmowanie samochodu aż do dnia 19 lipca 2013r nie było uzasadnione. Argumentacji tej Sąd nie podziela. Dostrzec należy, że poszkodowany wynajmował samochód nie dlatego, iż nie miał wiedzy czy szkoda w jego pojeździe jest całkowita czy też może da się ją usunąć w kosztach niższych, poszkodowany zdecydował się wynająć samochód zastępczy bowiem pojazd z którego korzystał na co dzień w zwykłych sprawach życia codziennego został uszkodzony i nie posiadał innego pojazdu zdolnego ubytek ten zastąpić. Udzielenie poszkodowanemu wiedzy o tym, że ubezpieczyciel nie zdecyduje się ponieść kosztów naprawy jego uszkodzonego samochodu nie zmienia sytuacji braku pojazdu i konieczności korzystania z innego, wynajętego. Dopiero wypłata środków jakie poszkodowanemu należą się w ramach likwidacji szkody otwiera drogę do wypełnienia luki powstałej na skutek zdarzenia drogowego – zakupu innego pojazdu lub podjęcia naprawy. Sama możliwość sprzedaży pozostałości uszkodzonego pojazdu nie jest tożsama z pozyskaniem możliwości zakupu nowego, innego pojazdu bowiem wartość pozostałości nie daje finansowej możliwości przeprowadzenia takiej transakcji. Dopiero wypłata odszkodowania i możliwość sprzedaży pozostałości powinna przy prawidłowym określeniu ich rynkowej wartości pozwolić poszkodowanemu na usunięcie szkody – choć w rozpoznawanym przypadku nie miało to miejsca. Oczywiście poszkodowany obowiązany jest do współdziałania w trakcie likwidacji szkody i do podejmowania działań mających na celu minimalizację jej skutków. W ocenie Sądu poszkodowany działania takie podejmował – zwrócić należy uwagę, iż w pierwszym okresie po wystąpieniu szkody korzystał z samochodu wynajętego klasy niższej C – F. (...). Przyjmując ustalenia opinii biegłego jako poziom średniej ceny najmu pojazdu zastępczego w okresie trwania umowy najmu, stwierdzając istnienie niekwestionowanej odpowiedzialności cywilnej pozwanego za szkodę obejmującą także koszt najmu pojazdu zastępczego Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną kwotę. Na podstawie art. 34 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu o przepis art. 98 k.p.c. a na zasądzoną kwotę składają się poniesione przez powoda koszty opłaty od pozwu, wynagrodzenia pełnomocnika powoda, opłaty skarbowej od jego pełnomocnictwa i opłaty od zażalenia.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją pozwany w części t.j. w pkt I co do kwoty 850 zł. raz w pkt II co do rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Pozwany zarzucił

- naruszenie prawa materialnego, a to:

- przepisu art. 361 kc i art. 363 1 kc poprzez niewłaściwą ich wykładnię i przyjęcie, że żądanie zapłaty odszkodowania w wysokości 6 248,40 zł. wyliczonego według stawki dobowej najmu pojazdu zastępczego w kwocie 246 zł. pozostaje w całości w związku przyczynowym ze zdarzeniem, a w konsekwencji koszt takiego wynajęcia samochodu mieści się w ramach odszkodowania z tytułu naprawienia szkody, podczas gdy zdaniem pozwanego, co wynika również opinii biegłego, roszczenie powoda jest uzasadnione jedynie co do kwoty 5 398,40 zł. t.j. odszkodowania wyliczonego na podstawie średniej dobowej stawki najmu pojazdu zastępczego wyliczonej przez biegłego w wysokości 196 zł.

- art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych poprzez niewłaściwego wykładnię i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odszkodowania w wysokości zawyżonej,

- art. 6 kc poprzez niewłaściwą wykładnię skutkującą zasądzeniem odszkodowania, którego wysokości powód nie udowodnił, gdyż w świetle zgromadzonego materiału dowodowego powód nie wykazał konieczności, ani zasadności doliczenia dodatkowych opłat do wyliczonej przez biegłego średniej dobowej stawki najmu pojazdu zastępczego w wyniku niestandardowych potrzeb lub zachowań klienta.

-naruszenie prawa przepisów prawa procesowego, mających istotny wpływ na wynik sprawy t.j.:

- art. 233 § 1 kpc przez niewłaściwe dokonanie przez sąd I instancji oceny zgromadzonego materiału dowodowego i uznanie przez Sąd, że uzasadnione było zastosowanie dobowej stawki za najem pojazdu na poziomie 245 zł. brutto, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego, w tym opinii biegłego wynikało, że średnia stawka najmu pojazdów zastępczych z segmentu D w M. i okolicach w lipcu 2013 r. przy uwzględnieniu okresu najmu trwającego ponad 14 dni wynosiła 196 zł. brutto.

Pozwany w oparciu o art. 386 § 1 kpc wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I przez zastąpienie kwoty 6 248,40 zł. kwotą 5 398,40 zł. i oddalenie powództwa w pozostałym zakresie co do kwoty 850 zł. oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi orzeczenie o kosztach postępowania za obie instancje.

W uzasadnieniu przytoczył argumenty na poparcie zgłoszonych zarzutów.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i wyciągnął z niego wnioski logicznie uzasadnione. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd przedstawił motywy swego rozstrzygnięcia oraz argumentację na poparcie swego stanowiska. Dlatego też ustalenia i wnioski Sądu Rejonowego Sąd Okręgowy przyjął za własne.

W sprawie zarzuty apelacji naruszenia prawa procesowego jak i materialnego pozwanego zmierzały do zakwestionowania spornej w sprawie stawki najmu.

Niezasadnym był zarzut naruszenia art. 233 kpc, którego skuteczne postawienie wymaga wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu. /I ACa 209/12 wyrok s.apel. 2012-10-12 w B. LEX nr 1223145/. Tymczasem Sąd dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych co do wysokości średniej stawki, jak też zakresu stosowanych stawek na rynku lokalnym, opierając się przy tym na dowodzie z opinii biegłego. Ocena zaś czy wysokość danej stawki w okolicznościach danej sprawy jest uzasadnioną nie jest elementem ustaleń faktycznych.

Przechodząc do zarzutów naruszenia art. 361 kc i art. 363 kc, to przypomnieć należy, że wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego świadczonego z tytułu ubezpieczenia OC jest określona granicami odpowiedzialności cywilnej posiadacza. Do rozstrzygnięcia o odszkodowaniu ubezpieczeniowym przy ubezpieczeniu OC koniecznym jest sięgnięcie do ogólnych reguł kodeksu cywilnego odnoszących się do zakresu odszkodowania w szczególności do przepisu art. 361 § 1 i 2 kc. Reguły te nakazują przestrzeganie zasady pełnego odszkodowania w granicach adekwatnego związku przyczynowego. W ramach odszkodowania należą się jednak tylko celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki, bo tylko takie pozostają w adekwatnym związku przyczynowym. Odnośnie stawek najmu, powinny być celowe i ekonomicznie uzasadnione, ustalone według cen występujących na rynku lokalnym, przy czym stawki przyjęte przez poszkodowanego nie mogą rażąco odbiegać od tych lokalnych. Oceny czy poniesienie określonych kosztów mieści się w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego i konkretnych okoliczności sprawy. Sąd Okręgowy podziela bowiem w tym zakresie stanowisko SN zawarte w uchwale z dnia 13.06.2003r, sygn. akt III CZP 32/03, zgodnie z którym odszkodowanie przysługujące od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej za uszkodzenie pojazdu mechanicznego obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty naprawy pojazdu, ustalone według cen występujących na lokalnym rynku. W konsekwencji istotnym jest, że na gruncie przedmiotowej sprawy należy to odnieść do stawek najmu, które powinny być celowe i ekonomicznie uzasadnione, ustalone według cen występujących na rynku lokalnym, z tym

jednak zastrzeżeniem, że stawki przyjęte przez poszkodowanego nie mogą rażąco odbiegać od tych lokalnych. W przedmiotowej sprawie brak podstaw do uznania, że zastosowana stawka odbiegała o stawek na rynku lokalnym. Przeciwnie, jak to wynikało z opinii biegłego mieściła się w zakresie stawek stosowanych dla danej klasy pojazdu. Zaznaczyć należy, że zasadną jest nie stawka uśredniona, ale taka która nie odbiega od stawek lokalnych wyznaczonych przez krąg podmiotów świadczących usługi wynajmu pojazdów na określonym obszarze i które wyznaczają pewien kwotowy zakres w odniesieniu do którego to kryteriów należy dokonywać oceny wysokości stawki. Sąd miał przy tym na uwadze obowiązki poszkodowanego w zakresie minimalizowania szkody /art. 354 § 2 kc, 362 kc i 826 § 1 kc/. Brak z jego strony takiego działania nie może bowiem zwiększać obowiązku odszkodowawczego osoby zobowiązanej do naprawienia szkody. Jednakże do zakresu tego obowiązku nie należy poszukiwanie wynajmującego za stawkę najniższą, czy też średnią, chyba że z winy umyślnej, niedbalstwa wynajmuje w zakładzie droższym od średnich cen stosowanych w innych firmach wynajmujących. Powyższe w sprawie nie zostało wykazane. Automatyczne uśrednianie stawek przez ubezpieczycieli i „obcinanie” na tej podstawie odszkodowania pozostaje w ocenie Sądu Okręgowego w sprzeczności z zasadą pełnej rekompensaty szkody.

Jeżeli poniesione przez poszkodowanego koszty najmu samochodu odpowiadają cenom stosowanym przez usługodawców na lokalnym rynku tak jak w przedmiotowej sprawie, brak było podstaw do uznania, że stawka była zawyżona.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy oddalił apelację orzekając jak w pkt I na podstawie art. 385 kpc.

W przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł w pkt II na podstawie § 2 pkt 2 i § 10 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz na podstawie art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 98 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania.